

KERTINĖ PARAŠTĖ

Palaiminti, kurie nematė, o tačiau įtikėjo

Apaštalas Tomas yra mums sa-
votiškas liudytojas Kristaus pri-
sikėlimui. Jono evangelija mums
praneša, kad Tomas buvo vadina-
mas Dvyniu. Jis, be abejo, gavo
šią pravarde, nes tikriausiai tu-
rėjo dvynuką brolių ar dvynukę
seserį, nors mes jų vardų neži-
nome. Leiskite man pasiūlyti dar
vieną priežastį, kodėl Tomas
buvo vadinamas Dvyniu, būtent,
Tomas iš tikrųjų buvo du žmonės
i viena. Iš vienos pusės jis buvo
tikintis, iš kitos pusės abejotojas.
Jis buvo kartu ir tikintis, ir abe-
jojantis. Jis mums primena tave
jauno epileptiko, kurį Jėzus iš-
gydė, kada tėvas sušuko: „Tikiu!
Viešpatie, padėk mano netikėji-
mui“ (Mk 9:24).

Tomas yra „tikintis abejotojas“.
Mes negalime jį apkalinti Vieš-
paties išsižadėjimu, kaip kokią Ju-
dą. Tomo sąžiningame abejojime
buvo daug tikėjimo, nors jis pats
tai gal ne visai suprato.

Tikėjimas ir abejojimas egzis-
tuoja žmoguje greta vienas kito
tuo pačiu metu. Dažnai tai sudaro
neramumą tikinčiam. Iš vienos
pusės tikintysis tiesiai aukštyn,
uolus suprasti brangius Viešpa-
ties pažadus, kuriuos Jis mums
suteikia Kristuje. Iš kitos pusės
gi tikintysis jaučia, kad kas nors
jį sulauko, ir jis lyg sau sakosi:
„Tai neįtikėtina. Tai per gera.
Tai man per daug. Aš taip aukš-
tai nesiekiu. Aš turiu nusigręžti“.
Pirmą Velykų vakarą Tomui iš-
kyla tokia sąveika, kuri verčia jį
prabilti: „Jeigu aš nepamatsysiu
jo rankose vinių dūrio ir neįdėsiu
piršto į vinių vietą, ir jeigu ranka
nepaliesiu jo šono – neįtikėsiu“
(Jono 20:25).

Ar toks „dvynis“ žmogus mums
yra svetimas? Vargiai! Žmonės
retai tėra vienalyčiai. Petras
buvo ir drąsus, ir bailus skirting-
ose aplinkybėse. Kartais net tuo
pačiu metu, pavyzdžiui, kada jis
drįsta būti su Jėzumi vyriausio
kunigo kieme, bet tuojau neigia,
kada jis Jėzų iš viso pažįsta. Ti-
kėjimo reikaluose mūsų norma-
liai susiskaldžiusi širdis tampa
dar aiškesnė. Mes tie turime
reikalo su žmogaus širdies pa-
slaptinumu jos nusidėjusioje
silpnybės būsenoje. Mes atpažįs-
tame save patys apaštalo Tomo

širdį lyg veidrodį, net mūsų vely-
kinio tikėjimo šilume.

Tomas pasitarnauja mums vi-
siems. Jis padeda mums priimti
ir pasisavinti savo klausimus ir
abejotimus, kylančius iš mūsų
vėlykinio tikėjimo. Tai reikalauja
drąsos. Tomas turėjo turėti drąsos
viešai išreikšti savo širdyje glū-
dinčius abejotimus. Tai jam ne-
buvo lengva; mes veikiau linke
slėptis nuo tokių realybių. Tokios
realybės sukelia nerimą ir nepa-
togiumą mums. Bet kelias į au-
tentinę tikėjimą mums yra atvi-
ras tik tada, kada mes drąsiai su-
sitinkame su abejojimais ir sten-
giamės juos išspręsti.

Tikėjimu didžiutis, niekad
nesuabejojus, dažnai pažymi dvi-
sinį lėktumą. Daugumas mūsų
tikriausiai neprivalome rūpintis,
kada mūsų tikėjimas paviršū-
tiniškas. Dievas duoda mums
tokių uždavinių, kartais net ir
širdgėlių, kuriomis mes esame
mėginami ir vertiami iširti, ką
mes tikime ir kodėl. Kada tokie
laikai ateina, mums gera pris-
iminti Tomą, kuris viešai išreiškė
savo abejotimus ir drąsiai susi-
tiko su jais negu dėjęsi, kad jie ne-
egzistuoja. Lyg abejonių nutylė-
jimas mums padėtų! Išreikšti
savo tikybinis klausimus pri-
klauso mūsų tikėjimo subren-
dimui ir išsivystymui. Gyvas au-
tentiškas tikėjimas į Jėzų Kristų
gimsta dvasinėse kovose ir jis yra
išmėgintas abejotimų ugnyse.

Kartais tikėjimas įsigijamas
per lengvai. Jeigu kas nors mums
pasakoja savo įsitikinimus ir pra-
šo mus juos priimti, tai nėra jokia
rimta priežastis, kodėl mes tu-
rime kito įsitikinimus perimti.
Nors kitų patyrimai gali mus pa-
mokyti, mums reikalinga tike-
jimą paties pasisavinti, kad jis
taptų asmenišku patyrimu. Ilgo-
je savo kunigo tarnystėje esu pa-
stebėjęs apie tikėjimą, kaip ir
apie visa kita gyvenime – kas
lengvai įsigijama, lengvai ir pra-
randama.

Kaip anąkart Jokūbas kad run-
gėsi su Viešpaties angelu, pra-
šydamas Jo palaimos, mūsų aki-
stata su abejojimais ir netikre-
nybėmis yra mūsų rungtynės su
Dievu ir kartu ir mūsų širdžių su-
siskaldymo nugalėjimas. Kada

mes įsigilinsime į gelmes, kuriose
Viešpats yra, tada mes patys
išvysime Jį ir su Jobu galėsime
sakyti: „Aš girdėjau apie tave
savo ausimis, bet dabar mano
akys tave mato“ (Jobas 42:5).
Apaštalo Tomo atsakymas įti-
kėti tol, kol jis neįvydo prisikė-
lusio Išganytojo žaidžų žymes, pa-
rodo mums jo didelį troškimą as-
meniškai patirti Jėzaus prisikė-
limą.

Rūpestingai įsidėmėkime, ko
Tomas troško. Jis neieškojo gud-
raus atsakymo į abstraktų klau-
simą, kaip tai: „Ar Dievas gali
sukurti tokį sunkų akmenį, kokį
Jis nesugeba pakelti?“ Visai ne.
Tomas ieškojo gyvojo Kristaus,
kuris numalšintų jo sielos troški-
mą. Tikėjimas turi reikalo su
Dievu ir todėl su tomis gyvenimo
sritimis, kuriose Dievas ir mūsų
širdis glaudžiai santykiauja. Tike-
jimas rįsiasi su tuo, kaip mes galų
gale atsakome į tuos didelius
klausimus, kuriuos gyvenimas
mums iškelia: iš kur mes atėjo-
me? kodėl mes čia esame? koks
mūsų likimas?

Tikėjimas turi reikalo su mūsų
atsakomybe prieš Dievą, su mūsų
nesugebėjimu įvykdyti Jo reika-
lavimus, su mūsų nusidėjimu ir
kalte prieš Viešpatį, su mūsų
amžinu likimu. Tikėjimas turi
reikalo su kentejimu ir mirtimi ir
amžinu gyvenimu. Mes norime
žinoti, ką mes galime viltis
vidury šio amžiaus gyvenimo
tamsybių. Šitoks yra tikėjimo
reikalas. Ir kada mes rimtai užsi-
imame tokiais klausimais, mes
rungiamės su Viešpaties angelu,
ieškodami jo palaimos ir gilesnio
santykio. Todėl mūsų padėka ten-
ka Tomui, nes jis mums padeda
drąsiai susitikti su mūsų abejoj-
mais ir išsiaiškinti, ko mes turė-
tume ieškoti ir trokšti Velykų
viltį.

Tomas pasitarnauja mums dar
vieną būdą. Jis ne vien tik leidžia
mums susitikti su mūsų abejoj-
mais ir netikrumais, bet mūsų
abejotimuose kartu ir drąsiai
susitikti su Kristum. Mes neži-
nome, kur Tomas buvo, kada pa-
sikeles Kristus pirmą kartą pasi-
rodė mokytiniais, kada Jis jiems
suteikė Šventosios Dvasios
dovana ir siuntė juos į dvasinę
tarnystę. Įsibaiminę jie visi išbė-
giojo ir slėpėsi. Savaitę praėjus,
kada Tomas sugrįžo į apaštalu
būrį, jie liudijo jam apie nuosta-
bų patyrimą, būtent, apie prisikė-
lusio Viešpaties pasirodymą.
Tomas jokiu būdu negalėjo jų
įtikėti.

Bet dabar įvyksta nusteibimas.
Vieton to, kad jo abejojimas
sukietėtų į skepticizmą ar
ateizmą, jo širdis pasilieka atvira.
Jis pasilieka apaštalu būrį. Jo
laikysena nėra neklusnus užsi-
spyrimas, kuris sako: „Jokiu
būdu neįtikėsiu“. Tomas neuži-
kloja akių ir nesiskundžia, kad
aplinkui tamsu. Jis nėra Dievui
nepaklusnus. Jis patyrė, kad jis
Kristų prarado ir jam tai buvo
skaudu. Mes atpažįstame jame tą

Linksma diena mums nušvito...

Sesuo Mercedes, CSC

Prisikėlimas

*Geluoni mirties išrovė,
Nuodėmės mūsų nuplovė,
Pragaro vartus išgriovė.*

*Jis pragarą nugalėjo,
Žalčio galva sutrupėjo,
Vargšams viltis sužibėjo...*

Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

baisų akies mirksni, kada žmo-
gus jaučiasi vienai vienišas, vie-
nišas be Dievo. Tomo žodžiai yra
malda, o ne pasipriešinimas
Dievui. Jo žodžiai yra prašymas,
kad Dievas ateitų jam padėti:
„Jeigu aš nepamatsysiu jo ranko-

se vinių dūrio ir neįdėsiu piršto
į vinių vietą, ir jeigu ranka
nepaliesiu jo šono – neįtikėsiu“
(Jono 20:25).

Gera evangelijos naujiena yra
ta, kad prisikeles Viešpats malo-
ningai ateina pas Tomą ir jam

pasirodo, lygiai kaip Jis ateina
pas kiekvieną, kuris Jo rimtai
ieško. Dievas užtikrina mus:
„Jeigu mane visa širdim ieškos-
te, jūs iš tikrųjų mane rasite“ (Jer
29:13). Prisikeles Kristus duodasi
Tomui būti pažįstamas, kaip ir vi-

siems, kurie Jo trokšta ir ilgisi.
Tai yra tikintųjų patyrimas per
amžius, kad po rungimosi su
abejojimais seka ramybė, po tam-
sumos seka šviesa. Kada mes
jaučiamės visų vienišiausiais, mes
galiausiai gauname pažinti Kris-
tų kaip mūsų amžiną Palydovą.
Tai įvyksta vis ir vėl iš naujo. Tai
yra Dievo meilė mums apreiškta
Kristuje, kad mes nesame palikti
savo abejojimuose, bet kad mūsų
ieškojimas baigiasi Jo Žodžio ir
Šventosios Dvasios liudijimu
mūsų širdyse.

Skirtingai nuo Tomo, mes šian-
dien nematome prisikėlusio Kris-
taus. Veikiausiai mes gauname
pažinti save kaip Jo Dvasios pri-
kelti naujam gyvenimui, naujai
vilčiai, stipresnei meilei, tvir-
tesniam pasitikėjimui. Mes
turime perdurtą Jėzaus kūno
šoną ir vinių žymes Jo rankose,
kurie yra įrodymas mūsų liudy-
tojui Tomui. Vien toks kenčiantis
Dievas gali padėti abejojantiems
širdžiai. Kiek kartų mes esame
sakę: „Aš nebūčiau galėjęs gyve-
nimo pakelti be pasitikėjimo
Dievu“, tiek kartų ir mes esame
liudiję prisikėlusiam Kristui
mūsų gyvenime. Iš tikrųjų, „Pa-
laiminti, kurie nematė, o tačiau
įtikėjo!“ (Jono 20:29).

Šių pusę Velykų, prieš kol mes
išvysime Jį savo akimis, mes
pasileidžiame į gyvenimo kelionę
pasitikėjimu į prisikėlusio Kris-
taus pažadą: „Kadangi aš esu
gyvas, jūs irgi būsite gyvi“. Mūsų
kelionė nelengva. Su Tomu mes
dažnai patiriame esą dvyniai, du
žmonės tuo pačiu metu – ir abejo-
jantys, ir tikintys.

Bet Dievas nuolat veikia mu-
myse Savo Žodžio liudijimu,
suderindamas mūsų suskilusią
širdį į vieną. Jis suvienija mūsų
širdį, taip kad ji įgyja aiškų ir
nuoširdų tikėjimą, kuris igralina
mus Jį pažinti ir būti sustiprin-
tais mūsų gyvenimo kelionėje.
Mūsų pažinimas Jį tikėjimu yra
mūsų dalinis džiaugsmas iš anks-
to čia žemėje, kurį mes patirsime
pilnumoj Jo dangiškoje Karalys-
tėje.

Viena graži diena, kada Die-
vas bus Savo darbą su mumis už-
baigęs, mes nebebūsime suskal-
dyta širdis, bet visiškai viena
Jame.

Hansas Dumpys,
Vyskupas lietuviams
evangelikams liuteronams
išsivijoje

Jūratės gintariniai rūmai Čikagoje

K. V. Banaičio „Jūratė ir Kastytis“
Lietuvių operos sukaktyje

Lietuvių opera 40-ies metų su-
kakties proga balandžio 20 ir 21
dienomis Morton auditorijoje, Ci-
cero, Illinois, stato kompozito-
rius Kazimiero Viktoro Banai-
čio operą „Jūratė ir Kastytis“.
Nors opera buvo statyta 1972
 metais Čikagoje, bet jos sugri-
žimas po 24 metų į rampos šviesą
lietuvių visuomenei bus didele
meno švente, kuriai mūsdiški Lie-
tuvių opera jau baigia ruoštis.

Paprašėme Lietuvių operos val-
dybos pirmininką Vytautą Ra-
džių supažindinti *Draugo*
skaitytojus su „Jūratės ir
Kastyčio“ spektakliais ir kitais
sukaktuviniais renginiais.

— Sakykite, pirmininke, kaip

sekasi operos paruošiamieji dar-
bai? Idomu, kodėl šiais metais
Lietuvių opera savo taktininkus
kviečia iš Kauno Muzikinio teatro,
o ne, kaip anksčiau būdavo, iš
Vilniaus operos? Kelinta tai būtų
jūsų statyta lietuviška opera?

— Mūsų Operos vadovybė visa-
da teikia pirmenybę lietuvių
kompozitoriaus kūrybai. Tai ban-
dame daryti bent penkmečių su-
kaktimis, tačiau anuomet dėl vi-
siems žinomų sąlygų negalėjome
gauti lietuvių sukurtų operų.
Tada mums buvo siūlomos kitos
„spalvos“ operos, kurių tekdavo
atsisakyti. Ir kai nuostabių kelių
gavome Jurgio Karnavičiaus
„Gražina“, tai 1967 metais ji ir

buvo mūsų pirmoji lietuviška
opera, pastatyta Čikagos Operos
rūmuose. Po jos tuoj buvo Julius
Gaidelio „Dana“, o dvidešimt-
metis paminėtas su lietuviškuoju
triptiku, tai Jeronimo Kačinskio
„Juodas laivas“, Julius Gaidelio
„Gintaro šaly“ ir Vytauto Marijo-
šiaus „Priesaika“. Tai buvo ma-
estro Marijošiaus sumanymas. O
dvidešimtpenkmečiui man pavy-
ko gauti iš Italijos Ponchielli
operą „Lietuviai“. Ją iš viso
pirmą kartą turėjome lietuvių
scenoje, o vėliau, jau Sąjūdžio
metais, direktoriumi esant Virgi-
lijui Noreikai, ją priėmė ir Lie-
tuvos opera Vilniuje. Pagaliau
buvo galima džiaugtis jau ir Vy-

tauto Klovos „Pilenų“ opera. O
pernai savo 40-čiui pasirinkome
Banaičio „Jūratę ir Kastytį“.
Šios operos paruošiamieji darbai
buvo pradėti dar nepasibaigus
buvusiam sezonui, kai vyko „Per-
lų žvejų“ repeticijos. Buvo ta-
riamasi su Lietuvos operos vado-
vybe Vilniuje, kad kartu įgyven-
dintume „Jūratės ir Kastyčio“
operos pastatymą, bet jie atsi-
sakė. Tada su mielu noru atėjo
Kauno valstybinio muzikinio te-
atro vadovybė ir susitarė kom-
pozitoriaus Banaičio šimtmetį
paminėti su jo opera. O paruoši-
amieji tos operos darbai jau bai-
giami; chormeisteris Ričardas So-
kas gerai paruošė chorą, mūsdi-
kiai solistai repetuoja savo parti-
jas, laukiame sceniškų repeticijų,
kai atvyks režisierius Gintas
Žilys, kuris yra ir Kauno Muzi-
kinio teatro vadovas. Labai gra-
žūs bus kostiumai ir dekoracijos,
kurių dailininkė yra Janina Ma-
linauskaitė, puiki meno žinovė.

(Nukelta į 2 psl.)

Sveiki sulaukę šventų Velykų!

Ir abejojantys, ir tikintys • Lietuvių operos „Jūratės ir Kastyčio“
laukiant • Česlovas Grincevičius Maironio literatūros muziejuje,
Kaune • Dailininko Antano Tamošaičio 90 metų sukaktis • Balio
Augino eilėraščiai • Slaugos specialybė Vilniaus universitete

„Jūratė ir Kastytis“ Čikagoje

(Atkelta iš 1 psl.)

– Kokios talkos laukiate iš Kauno?

– Iš Kauno atvyksta dalis solistų, tiek chorui paramos, šokėjos undinės ir orkestras. Kauno Muzikinio teatro menininkai vyksta pas mus be jokio honoraro. Jų teatro dirbtuvėse pagamintos dekoracijos ir kostiumai, kurie labai įspūdingi. Juk tai pasaka, mūsų gintarinė legenda. Jūratės gintariniai rūmai jūros dugne... Kauno menininkus čia globos Čikagos ir apylinkių lietuviai, kuriems esame didžiai dėkingi.

– Gal galėtumėte aptarti šios šventės pobūdį bei renginius, kuriais ši sukaktis bus minima?

– Operos šventės pagrindinis renginys ir yra Banaicio opera – mūsų duoklė lietuviškai kūrėbai. Mes įsimylėjome Banaicio muziką, kaip ir Kaunas. Joje jaučiame save, savo sielos dalelę, tokia mums lietuviams yra artima šio klasiko muzika. O po savaitės, balandžio 28 dieną bus dar bendras koncertas su simfoniniu Kauno orkestru Marijos mokyklos salėje, dalyvaujant solistams ir chorui. Čiurlonio galerijoje, Jaunimo centre, bus išstatytos prisiminimų Lietuvių operos spektaklių programos. Jei turėtume lėšų, norėtume išleisti Lietuvių operos užsienyje apžvalginę knygą, kuri liktų lietuvių kultūros istorijai, kaip niekada nebuvęs unikumas.

– Teko girdėti, jog dabartinėje „Jūratės ir Kastyčio“ pastatyme bus sugrąžinta operos dalis, kuri pirmą kartą pastatyme buvo išleista. Ką apie tai?

– Taip, bet tai ne dalis, o trumpas interpas – Kastyčio tėvo partija, kuri pirmą kartą redakcijoje buvo išleista. Kai aplankiau Banaicį Brooklyn'e, jam jau baigęs operos kūrybą, jis leido daryti iškarpas, jei tiems, kurie ją stato, būtų reikalinga, tačiau klavyra prašė išleisti taip, kaip jis sukūrė. Tas jo prašymas buvo įvykdytas.

– Kalbama, jog Lietuvių opera šiemet vyks į Kauną ir išjungs „Jūratės ir Kastyčio“ operos pastatymus. Ar ši išvyka būtų draugiškumo ryšių tarp užsienio lietuvių ir tėvyninių palaikymo gestas, ar noras supažindinti brolius su mūsų pastangomis išlaikyti čia lietuvių kultūrą gyvą ir priminti kartu ir Lietuvių operos 40 metų veiklą?

– Esame kviečiami atvykti

K. V. Banaicio „Jūratė ir Kastytis“ Kauno Muzikinio teatro scenoje: (nuo viršaus, laikrodžio rodyklės kryptimi) Gediminas Maciulevičius (Kastyčio tėvas), Aušra Cicenaite (Rūtelė), Sabina Martinaitė (Jūratė) ir Birutė Sodaitytė (Kastyčio motina).

Jono Daniūno nuotrauka

– Dekojame Lietuvių operos priminkui Vytautui Radžiui už šį pokalbį ryšium su mūsų operos 40-mečiu ir Banaicio „Jūratės ir Kastyčio“ operos spektakliu balandžio 20 ir 21 dienomis. Norime, kad šioje lietuviškosios muzikos ir vaidinio meno šventėje dalyvautų ne tik Čikagos ir apylinkių lietuviai, bet atvyktų ir iš tolimų miestų, nes, vargu, ar kitos tokios besulauksime.

Kalbėjosi Juozas Končius.

Maironio muziejus Kaune ir Česlovas Grincevičius

Maironio lietuvių literatūros muziejus Kaune saugo mūsų rašytojų, poetų fondus. Mes muziejaus darbuotojai pagal galimybes stengiamės surinkti kuo daugiau žinių apie vieną ar kitą rašytoją. Ypač trūksta medžiagos apie išeivijos veikėjus. Fondai nuolat papildomi. Rengiamos ekspedicijos. Štai ir šiemet viena iš ruošiamų ekspedicijų skirta lietuvių išeivijos rašytojui, žurnalistui, pedagogui, visuomenės veikėjui – Česlovui Grincevičiui.

Šiuo straipsniu kreipiamės į žmones, pažinojusius a. a. Česlovą Grincevičių, bendravusius su juo. Gal galėtumėte parašyti atsiminimus (gal ir keletą bendravimo momentų), o gal turite nuotraukų ar laiškų, raštų jo ranka. Būtume nuoširdžiai dėkingi už pagalbą. Medžiaga, surinkta ekspedicijos metu, reikalinga parodų ruošimui bei tolimesniems literatūriniais tyrimams.

Česlovas Grincevičius gimė ir augo ramiame Vilkijos mieste, mokėsi Kėdainiuose ir jėzuitų gimnazijoje Kaune, vėliau Vytauto Didžiojo universitete studijavo prancūzų, slavų literatūrą, bibliografiją. Baigęs studijas, dirbo Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekoje, o nuo 1940 m. buvo šios bibliotekos direktoriaus pavaduotojas. Jau tada jis pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Rašė įvairiomis teatro, literatūros temomis *Našoje Romuovėje*, *Ateityje*, *XX amžiuje* ir kt.

Manytumėte, kad gal atsirastų tarpe išeivių žmonių, pažinojusių Grincevičių – studentą, bibliotekos darbuotoją. O gal atsirastų ir tokių, su kuriais dalinosi skurdžia tremtinių stovyklos duona. Nes 1944 metais pasitraukė į Vakarų, Austrijos, Salzburg'e dirbo lietuvių tremtinių komitete. Mokytojo lietuvių tremtinių gimnazijoje, o 1946–1948 metais buvo šios gimnazijos vicedirektorius. Dirbo kartu su Vincu Kreve, kuris suvaidino svarbų vaidmenį Grincevičiaus gyvenime – paskatino jį rašyti. Salzburg'e pasirodė pirmieji dailiosios literatūros puslapiai. Savo plunksnos bandymus spausdino žurnale *Tėvynė*. Ir jau 1946 m. jam buvo paskirta *Lietuvių žodžio* novelės konkurso premija. Tai paskatino tolesniam darbui literatūros baruose. Pasiekęs Ameriką, jis aktyviai įsijungia į žurnalistinį darbą, bendradarbiauja: *Aiduose*, *Ateityje*, *Drauge*, *Eglutėje*. Jo kūryba spausdinta *Gabijos* almanache, *Lietuvių prozos antologijoje*. 1953 metais išleina jo pirmoji knyga *Vidurnakčio vargonai*. Gerokai vėliau – 1970 m. išleido savo mozaikinį romaną *Geroji vasara*, 1974 m. knygą jaunimui *Vyskupo katinas*, 1985 m. novelių ir pasakojimų rinkinį *Vidurnakčio varpai*. Už šią knygą jam paskirta Lietuvių rašytojų draugijos 1986 metų premija.

Gal pasaulį būtų išvydę ir daugiau jo kūrinių, bet ne užteko laiko savo kūrybai. Kaip patys rašė: „Padėjau išleisti, suredagavau, parengiau kitiems apie 15 knygų“. O taip pat jis su Alina Skrupskeliene parengė Juozo Brazaičio, Ambrazevičiaus raštų šešis toms, suredagavo „Tautos praeities“ pirmą tomą (4 knygos) ir kt. O kur dar vienas labai svarbus baras – pedagoginė veikla. 1960–1968 metais dirbo Cicero aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje mokytoju ir direkto-

Česlovas Grincevičius (1913–1994)

Algimanto Keso nuotrauka

riūm. Vėliau dirbo Čikagos liuanistinio instituto lektorium. Labai mažai žinių apie jo pedagoginę veiklą. Gal atsirastų jo buvusių mokinių, gal turėtų grupinių nuotraukų.

Jau aukščiau paminėjau, kad savo plunksną mokinio žurnalistikoje. Reikėtų neužmiršti ir to fakto, kad nuo 1969 iki 1979 m. jis buvo *Draugo* dienraščio pirmo puslapio politinių žinių redaktorium. O išeivijai pensija liko bendradarbiu, nuo 1980 m. redagavo mėnesinį satyros puslapį „Spygliai ir dygliai“.

Plati ir Česlovo Grincevičiaus visuomeninė veikla. Nuo 1972 m. vadovauja Pasaulio lietuvių archyviui Čikagoje. Jo dėka buvo surinkti ir išsaugoti unikali rankraščiai, dokumentai, knygos, asmeniniai visuomenės ir kultūros veikėjų daiktai. Jis darbavosi Lietuvos labai, saugodamas, puoselėdamas mūsų praeitį. Jo iniciatyva Amerikoje atgaivinta „Šatrijos“ korporacija (1962 m.). Net 14 metų pirminkavo šiai organizacijai. Jis priklausė Lietuvių Katalikų mokslo akademijai, Lietuvių istorijos draugijai, Lietuvių fronto bičiuliams, Lietuvių rašytojų draugijai (1965–1988 m. pirmininkas), o taip pat kitoms organizacijoms.

Česlovas Grincevičius išbuvo tremty lygiai penkiasdešimt metų. Skaudžiausias tėvynės netekimas. 1991 metais lankėsi Lietuvoje. Kaip jis džiaugėsi nepriklausoma Lietuva! Jis vėl klajojo savo jaunystės svajonių mieste Kaune. Jį džiugino siauros senamiesčio gatvės, nė kiek nepasikeitusi Baltoji gulbė – Rotušė... Kiek vėliau šio straipsnio autoriui jis parašė: „Norėčiau vėl pasirodyti Kaune, gražu, žmonės geri (ir gražūs). Gal pasiseks“...

Grįžęs į Ameriką, ėmėsi kilnaus darbo – šelpiti knygomis Martyno Mažvydo biblioteką, Knygų rūmus. Ypač dosnus buvo Maironio lietuvių literatūros muziejui. Jo dėka fondai pasipildė vertingomis knygomis, leistomis Vokietijoje ir Amerikoje, Vydūno, Vaižganto bei Krėvės rankraščių faksimilėmis, o taip pat vertingais

žurnalais. Štai ką jis rašo viename laiške (V.P.): „I Lietuvą iškeliavo konteineris su knygomis, į jį įdėjau ir 8 dėžes Maironio muziejui. Tarp beletristikos yra mano rinktas pilnas komplektas „Aidu“ žurnalo nuo 1947–1988 m. Tegul tas geriausias mūsų žurnalas puošia muziejaus lentynas. Tik vieno prašau: jei man teks gyventi Lietuvoje, grįžti į Kauną, norėčiau tuo rinkiniu retkarčiais pasinaudoti...“

Po penkiasdešimt tremties metų jis grįžo mažai pelenų saulei ir liko ten amžiams... „Kai žmogus myli, jis tiki, kad jo meilė, tikslai jį viena, nusitęs net anapus gyvenimo, o kas jam amžina, tas brangiausia už visą, kas turi laiko ribas...“ – rašė Česlovas Grincevičius.

Mielai skaitytojai, tik Jūsų pagalba galima pagyventi Česlovo Grincevičiaus paveiklą, kuris nėra galutinai užbaigtas. Savo prisiminimais kaip mozaika sudėliokime jį. Adresas: Rotušės a. 13, Maironio lietuvių literatūros muziejus, 3000 Kaunas, Lithuania.

Virginija Paplauskienė
Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotoja

• Poetas Aleksandras Radžius (apie kurio naujausio eilėraščių rinkinio *Kryžių kalnas* suktuves 1996 m. kovo 3 d. Baltimorėje buvo rašyta praėjusio šaltadienio *Draugo* kultūriniam priede) mirė Baltimorėje kovo 23 dieną, sulaukęs 80 metų. Laidotuvės buvo kovo 27 dieną, dalyvaujant poeto žmonai Genutei, trimis sūnams su šeimomis, kitiems giminėms, draugams ir kaimynams. Šv. Mišias aukėjo ir prasminga pamoką pasakė kun. Kazimieras Pugevičius; giedojo parapijos choras. Po laidotuvių pietų Lietuvių namuose velionio artimas draugas Cezaris Surdokas apibūdino Aleksandro Radžiaus gyvenimą ir nuveiktus darbus. Aldona Marcinkienė pasakė keletą eilėraščių iš poeto knygų, o aktorius Juozas Palubinskas deklamavo Aleksandro Radžiaus, Jono Aistio ir Bernardo Brazdžio kūrybą.

Dailininko Antano Tamošaičio 90 metų sukaktis

ELENA OŽELYTĖ

Malonu ir įspūdinga buvo susirinkti šių metų vasario 16 dieną į Aldono Veselkienės tvarkingą ir jaukią gyvenvietę Gananoque, Ontario provincijoje Kanadoje. O šio susirinkimo proga buvo tikrai nepaprasta - pagerbti ir pasveikinti mūsų mylimą menininką, garbės profesorių Antaną Tamošaitį 90-mečio proga. Į šio garbingo jubiliejaus paminėjimą suvažiavo apie keturiasdešimt asmenų iš Toronto, Montrealio, Kingstono, Gananoque ir kitų Šiaurės Amerikos vietovių.

Mums besidalijant įspūdiu, atvyko ir mūsų jubilatas, su kuriuo mes visi nuodirdžiai pasisveikinome. Jo maloni šypsena bei humoras tuoj pagyvino aplinką, suteikdami žvalumo, šilumos, geros nuotaikos.

Dailininkui besėdint garbingoje, žalumais papuoštoje kėdėje, Aldona Veselkienė supažindino mus su jubilato nueitu gyvenimo keliu, pagrįstu menine, kūrybine ir pedagogine veikla.

Antanas Tamošaitis gimė Lietuvoje, Barzdų kaime, Sūduvėje, ūkininko šeimoje 1906 metų vasario penkioliktos naktį („o gal jau ir 16-o“, kaip pats dailininkas juokavo, „nes sako, gimiau apie vidurnaktį“), kai senos sodybos trošuliams buvo šaltio snagių raitais išmarginti, išrašyti, ka tikriausiai tada gimęs būsimas dailininkas ir užfiksavo savo vaizduotėje ir kėveliau jis išvytė sukurdamas spygliuotą ornamentiką. Čia ir kitas sutapimas - tai pat metais pirmąjį Lietuvos liaudies parodą Vilniuje dalyvavo M. K. Čiurlionis su savo fantastine kūryba, kurią ir pamėgo Antanas Tamošaitis.

Is pat jaunų dienų Antanas domėjosi savo motinos bei seserų austais kraiciais, sudėtis ir margais akryniais. Be to, jo pradžios mokyklos mokytojas V. Staugaitis skatino rinkti ir kopijuoti sodžius dailę. Tai ir buvo pirmoji žingianči ir sodietiška dailė.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, neužmirštamais 1918 metais Antanas įstojo į Šakių Žiburio gimnazijos II klasę. Jau tada jaunas Tamošaitis svajojo tapti dailininku. Jo svajonę pradėjo pildyti, kai 1923 metais jis išlaikė egzaminus į Kauno Meno mokyklą.

1927 metais Antanas įsigijo dailės mokytojo teises, o 1929 metais, baigus Aukštąjį dailės skyrių, jam buvo įteiktas profesinės dailės diplomai. Tuoju diplomu gavimo Tamošaitis buvo pakviestas dėstyti į tą patį meno mokyklą, kur ir buvo išrinktas Pedagogų tarybos sekretorium.

1926 metų vasarą, dar studijų laikais, M. K. Čiurlionio galerijos direktorius Paulius Galaunė pakvietė Tamošaitį vykti į Žemaitiją rinkti galerijai liaudies meno dirbinių. Tai tapo keleta vasarų. Galaunė labai gerai įvertino tą darbą, dėl ko 1930 metais jis ir pasiūlė Antanui vadovauti grupei ekspedicijai po Birtų - Pasvalio apylinkę.

Kai 1930 metais buvo rengiama visos Lietuvos Žemės ūkio paroda Kaune, Galaunė rekomendavo, Lietuvos Žemės ūkio rūmai nutarė pakviesti Tamošaitį suorganizuoti ir įrengti Senojo lietuvių liaudies meno skyrių. Paroda praėjo labai sėkmingai, ir Lietuvos žemės ūkio rūmai pasiūlė Antanui Tamošaitiui vadovauti Liaudies meno skyriui.

Tamošaitis išmoko ausi, ir jam pasiekus profesionalinį lygį, Žemės ūkio rūmai 1931 metais suorganizavo pirmus kursus profesinėms sodžiaus audėjoms ruošti. Kursams vadovavo ir juos dėstė Antanas Tamošaitis.

Tuos kursus lankė ir Anastazija Mašeikaitė, moterų dailės darbų studentė, kuri vėliau buvo

Jubilatas dailininkas Antanas Tamošaitis jam suruoštoje šventėje Kanadoje. A. Kazlauskienės nuotrauka

pakviesta į Žemės ūkio rūmus vadovauti audimo kursams. Kaip visiemis žinoma, Anastazija tapo nuolatine Antano gyvenimo palydove, garisia menininke, atsivariusia lietuvių liaudies meno kūryba ir platinėja.

Žemės ūkio akademija Dotnuvoje pakvietė Tamošaitį dėstyti tekstilę ir liaudies meną ir tuo pačiu metu ruošti liaudies meno mokytojas.

Užėjus sovietams, Tamošaitis buvo pakviestas dėstyti į Vilniaus Dailės akademiją, kurioje buvo išrinktas Pedagoginės katedros vedėju. Karo pradžioje Antanas persikėlė į Kauną ir Taikomosios dailės institute vadovavo Dekoratyvinės tekstilės skyriui.

Karo frontui iš rytų artėjant, Tamošaitis pasitraukė į Austriją, Antanas mokėsi ir dėstė dailę Salzburg'o Meisterschule, o 1946 metais persikėlė į Freiburg'ą, Vokietijoje, kur Ecole des Arts et Metiers vadovavo dekoratyvinei daili.

1949 metais atvyko į Kanadą, Montrealį, kur International YMCA meno męgėjams sukūrė Academy of Arts and Crafts ir Antaną paskyrė jos direktorium.

Praėjus vieneriems metams, Tamošaitis persikėlė į Kingston'ą ir ten įkūrė savo Dailės

studiją. Toje studijoje pabuvojo ir mokėsi daug asmenų, tiek lietuvių, tiek ir kanadiečių bei kitų tautybių. Tamošaitis visada pasižymėjo švetingumu, jaunatviškumu bei draugiškumu.

Atvykę į Kingston'ą, greta tautodailės Tamošaitis pradeda užsiimti ir gryniosios dailės kūryba ir surengia daugelį parodų visoje Šiaurės Amerikoje.

1995 metais, Vilniaus Dailės akademijos senato nutarimu, Antanui Tamošaitiui buvo suteiktas garbės profesoriaus vardas už ilgametę veiklą dailės ir liaudies meno srityje.

Lietuvos Nacionalinio muziejaus direktoriui B. Kulnytei bei Švietimo ir kultūros ministerijai pakvietus, Tamošaitis persikelia į Vilnių išsiveždamas savo ir Anastazijos kūrybą į Tamošaitių naujai atidarymą galeriją „Židynys - Romuva“.

Jubilato pagerbimo proga buvo gauta ir buvo perskaityta daugybė sveikinimų. Ypač paminėtini, gauti iš tokių garbingų asmenybių, kaip Kanados premjero ministro J. Chretien, Kanados generalgubernatoriaus, Ontario provincijos gubernatoriaus M. Harris, Leeds - Grenville, Parlamento narių J. Gordan ir R. W. Runceman ir iš Gananoque miesto burmistro B. Wilson. Tamošai-

tį sveikino ir Kingston'o audėjų ir verpėjų organizacija.

Iš Lietuvos sveikinimus atsiuntė Lietuvos Nacionalinio muziejaus direktorė B. Kulnytė, Vilniaus Dailės akademijos rektorius A. Šaltenis, Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmų tarybos pirmininkas prof. A. Stančevičius ir Rūmų direktorius R. Kaunas. Vilniaus Kultūros žurnalo redakcijos vardu linkėjimus atsiuntė Dalia Rastienienė. Gražiai pagerbė menininką ir Antano bei Anastazijos Tamošaitių Tautinės dailės rėmimo fondo „Romuva“ valdyba, susidedanti iš V. Bakšio, L. Lukoševičienės, P. Meiklejohn ir B. Kulnytės.

Nuodirdžiai ir šilčiausi sveikinimai buvo gauti iš organizacijų ir asmenų, dirbusių ir kūrusių kartu, kaip antai: Lietuvių tautodailės instituto vardu sveikino Aldona Veselkienė, LTI tarybos pirmininkė, A. Kazlauskienė ir I. Meiklejohn, o A. Veselkienė, išreikdama artumą ir glaudų ryšį tarp visų lietuvių, už juos Antanui savo pačios išsusta, nepaprastai gražių raštų juosta; New York'o tautodailininkų, vadovaujamų L. Miliukienės, kurios atsiuntė du šampano butelius; Lithuanian Folk Art Institute of Chicago, atsiuntusio labai gražių gėlių puokštę; Bostono LTI skyriaus valdybos, vadovaujamos S. Šatienės, dovanojusios nuostabų, kaip Tamošaitis išsireikšė „ekspozitą muziejui Lietuvoje“, skiautintą kilimą, sukurta I. Nenortienės ir kitų; LTI Philadelphia skyriaus ir Philadelphia jos Kultūros centrų valdybos; LTI Toronto skyriaus; KLB Ottawos apylinkės pirmininkės R. Danaitytės ir iš dipl. inžinieriaus, ilgalakio LTI Tarybos pirmininko, A. Paškevičiaus.

Sveikinimai gauti ir iš Lietuvos Respublikos ambasados Kanadoje, Ottawa, laikinojo reikalų patikėtinio J. Paslauskio.

P. Klimas, atvykęs pasisveikinti iš Lietuvos, gražiai pasveikino Tamošaitį, perjuosdamas iš Lietuvos atvežta tautine juosta ir pareikšdamas, kad ši juosta - tai tildas į Tėvynę Lietuvą.

Daug nuodirdžių sveikinimų gauta iš asmenų, negalėjusių atvykti į šį garbingą jubilato pagerbimą, ir taip pat iš draugų, kaimynų ir asmenų, turėjusių progos asmeniškai palinkėti dar daug kūrybingų, laimingų metų Antanui tiek čia, Kanadoje, tiek ir Lietuvoje.

Tenka paminėti, kad Antanas gavo nemažai vertingų knygų, kaip, pavyzdžiui: *Sculpture of the Inuit*, autorius G. Swinton; *The Language of Ornament*, autorius C. Dresser; *The Loom of Art*, autorius G. Bazin; *Salvador Dali*,

(Nukelta į 4 psl.)

Dailininkas Antanas Tamošaitis su žmona a. dailininke Anastazija Tamošaitiene prie savo sodybos vartų Kingston, Ontario. Jono Urbano nuotrauka

Balys Auginas

VELYKŲ GYVOJI VERSMĖ

Štai aš stoviu prie durų ir beldžiu:
jei kas išgirs mano balsą ir atvers
duris, aš pas jį užeisiu ir vakarie-
niausiu su juo, o jis su manimi.
(Apr. 3, 10)

BELDIMAS

Beldžiuos į tavo duris,
Kad jas švetingai pravertum
Ir paguodos duoną padėtum padėklan -

BEIDŽIUOS

Beldžiuos aidu nevilties -
Ir maldaujantys dūžiai
Tavo kurtos širdies nepažadins -

Nusiviedei mane, kaip akmenį
Nakties šulinin. Nucinu,
Nešdamas medžio atodūsį sunkų - - -

PALIKTIEJI

Jau vakarėja -
Nežinome, kur eiti,
Ir artėjanti tamsa baisi.
Ak, pririšk
Prie palmės asilaitę,
Ir po Viešpaties skliautais
Sutilpsime visi.

Ir veltui laukiame Jo,
Vilties žiebtę spinksą,
(Jo žodžiai,
Lyg burkuojantys balandžiai
Besiblaškančios širdys).
Sutemo jau - - -
(Naktis ir mūsų sielų) -
O, Mokytojau,
Nežinome, kur dingsim:
Pabirame,
O vienu -
Tokia skaudi - - -

GYVOJI VERSMĖ

Girtos
Įtūžusio gyvulio pagieža
Žmogudžių rankos
Prikala apnuogintą Saule
Medyje -
Ir počiam dienovidį
Sverdi skeldėdamos uolos
Ir užpučia dagtį dienos - -
Prietemų marškos - lavondengtė
Mirusiam Dangui.
(Aiman,
Piktadarių širdis nuodėminga
Jau netikra ir svyruojanti).

Tuščiomis
Šventosios Miesto gatvėmis
Sėlina baimę,
Basas, paširpusias kojas
Deliodama ant minios
Šaltų širdies akmenų.
Ir neregė tamsa -
Juododė vergė nakties -
Kelias šliautia,
Kad paskutinį kartą
Pažvelgtų į gestančias
Nukryžiuotos Saulės akis

O, tamsa,
Gailestingoji Samarijete,
Susigraudinusi
Tu tiesi nevilties
Juodąsias drobulės -
I jos sunkias-sunkias-sunkias
Meilės Gyvoji Versmė,
Palietė palikuonims
Ir jums, kurie sakote -
- Dievas yra miręs - -
(Ir jums - praheikusiems
Savo sielas
Ir anūkus) - -

Ir bėga upėmis
Tūkstančiai
Didžiųjų penktadienių,
Ir Nukryžiuotojo krauju
Dangaus soduose
Žydi delfia -
Tik netikras,
Svyruojantis žmogus
Vis kartoja
Vaikams
Ir vaikaitiams:
- Dievo nėra!
- Dievas numiręs! -

Ak, ir įvyksta stebuklai -
Kai tik žalieji
Pavasario vėjai
Prikelia žemę
Gyvenimui -
Užtvindo neramią krūtinę
Gyvoji Versmė:
Pro mūsų širdies
Sustingusį akmenį
Prasikala
Prisikėlimo
Šviesi vilties
Lelijai -

PRISIKĖLIMO DIDYBĖJE

Žali žemės akimirksniai
Švyti su nubudusiu
Pavasariu -
Ir saulė, uždegusi žiburi,
Tirpdo žiemos suledėjusį
Sapną - -

Ji vaikšto
Dangaus pakraščiais,
Tarsi išdidi šeimininke,
Glostydama
Gyvybės spinduliu
Sielos niūriusią
Užkampį - -

Gamtą - ankstyba tarnaitė -
Plūša begaliniuos
Dausų kambariuos -
Jos rūpestingi žinginiai
Ant žemės kilimo
Virsta
Spalvingais žiedais - -

Žvilga narcizų baltos dulkės
Ir tulpių raštais
Raštuota
Žemės prijuostė - -
Kai tamsų arimų grumstą
Pažadina saulė -
Smarkiau ima plakti
Žmogaus ramdėjanti širdis - -

Septynių mylių tiltu
Rieda Velykų vežimas,
Ir jaunystė išgirsta,
Kaip skamba margučiai
Velykų varpais -
Su Žydėjimo džiaugsmu
Prisikėlimo
Didybėje - -

Velykų rytą
Gamtos procesijoje -
Lyg piligrimų minia -
Žengia žiedai juozapinių
Ir baltais abitais
Kuklios vienuolės lelijos -
Tai šviesios Velykų žvakės.
Jos smilko
Dangišku džiaugsmu
Nuodėmių dulkėm
Aplipusią sielą - -

Prisikėlimo rytą
Kelias ir žemė
Jaunamartės žydėjime! -
Ar žydės ir žmogus,
Pakiles iš žiemos
Tamsios nuodėmės? - - -

Vilniaus universiteto Medicinos fakultete steigama slaugos specialybė

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Šių metų sausio 25-27 dienomis University of Michigan (Ann Arbor, MI) profesorė Violet Barkauskas pakvitė mane susipažinimui su rehab. dr. docente Danute Kalibatiene, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto prodekanė Slaugos specialybės reikalams. Dr. Kalibatiene apgyne rehab. dr. laipsnį, Bendrosios terapijos ir reumatologijos specialybėje 1994 metais, o paskirta Slaugos specialybės reikalams prodekanė prof. dr. Gintauto Česnio, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas. Šių metų rugpjūčio pirmą dieną bus atidarytas Slaugos specialybės departamentas. Jos kelionė į UM apmokėjo Atviros Lietuvos fondas ir Vilniaus universitetas. Pakvietimas buvo iš profesorės Barkauskas.

Jau penkeri metai, kaip svajota pagerinti slaugos mokslus Lietuvoje. Pagaliau sapnas išsipildė.

Jau buvo minčių, kad tai neįvyks, ypač, kadangi aš labai gerai žinoju, jog daug gydytojų ir profesorių pasisakė prieš tokia įstaigą. Rankų nenuleidau. Apšilankę gydytojai stažuoju University of Illinois at Chicago (UIC) buvo įsitikinę, kad reikia kažką daryti, pamatę čia dirbančius slaugos specialistus. Tokiam projektui pritarė trys Lietuvos Sveikatos apsaugos ministrai: dr. Juozas Olekas, dr. Jurgis Brėdikis ir dr. Antanas Vinkus. Ketvirtas ministras dr. Vytautas Kriauzda buvo per trumpai, su juo nebuvo progos šiuo reikalu pasikalbėti. Pradinį darbo paruošimą padarė prof. dr. Vytautas Basys, VU medicinos fakulteto neonatologijos klinikos vadovas VU Santariškės ligoninėje.

Prof. dr. Kalibatiene pasakojo, kad VU liko tik teorinių mokslų katedros. Turintys reikalą su ligoniniais, yra vadinami klinikų departamentais Medicinos fakultete: medicinos, pediatrijos, stomatologijos, slaugos, sanitarijos (higienos) specialybės. Stomatologijos prodekanės pareigas eis habil. dr. Nijolė Baltūnienė, o pediatrijos dr. prof. Algimantas Raugale, dabar Vaikų klinikų prie VU viršininkas.

1996 metų eigoje bus priimta studijuoti nuo rugpjūčio pirmos: medicina — 75, pediatrija — 20, slaugos — 20, higienos — 20, stomatologijos — 15. Iš viso bus priimta 150 studentų į medicinos fakultetą, o destytojai tie patys. Iš 20 slaugos studentų 15 bus priimta nemokamai. Penki turės mokėti, jei neturi užtekintai balų, bet visi turės gerai išlaikyti įstojimų egzaminus. Jeigu pirmus

Dr. Danute Kalibatiene

University of Michigan nuotrauka

metus gerai išlaiko egzaminus nebereikės kitais metais mokėti. Kalbuosiu su dr. Kalibatiene.

— Kaip bus atrenkami slaugos studentai?

— Bus paskelbta balandžio-gegužės mėnesiais Lietuvos rytu studentų priėmimo taisyklės. Jau prieš Naujus metus buvo pateikta informacinė medžiaga. Egzaminai bus liepos mėnesį.

— Ar bus psichologiskai pagrįstas pasikalbėjimas su studentu patirti, ar studentas žino, jog tarnaus pacientui?

— Apklausišime padarysui pati.

— Ar studentams bus amžiaus riba?

— Bus priimami iki 35 metų.

— Ar priimsite dabartines medicinos seseris?

— Kol kas, galimybė, kad priimsime, bet šiuo metu dar taria masi su dekanu.

— Ar įstojimui bus reikalingas svetimų kalbų mokėjimas?

— Įstojimo egzaminai tokie: vienas iš jų laikomas anglų, vokiečių ar, rečiau, prancūzų kalba (jau yra nemažai studijuojančių svetimų kalbas); kitas — lietuvių kalba; trečias iš biologijos (čia vyks atranka). Nemokantieji kitos kalbos negalės įstoti (jau čia bus daroma didelė atranka), o įstojusiems bus privaloma užsienio kalba visus ketverius metus — programa tam jau suda-

ryta. Atvirai pasakius dar nėra nei vadovėlių lietuvių kalba, kol kas vadovėliai tik anglų kalba.

— Kokia yra pirmųjų metų programa?

— Anatomija, fiziologija, biochemija, mikrobiologija, psichologija — daugiausia svarbėjų jo pagrindai ir kiti šių disciplinų aspektai.

— O antrų metų?

— Dekanas Česnys ir aš turime laiko per tuos metus įruošti labai reikalingą slaugos specialistų praktikai laboratoriją. Tikiu, kad čia ir Jūs prisidėsite su „Lithuanian Mercy Lift“ organizacija ir padėsite surasti būtinų reikmenų. Kaip suprantu iš Jūsų aiškinimo, UIC įrengimai kainuoja 200,000 dolerių. Mums kol kas nereikia tokios didelės laboratorijos ir galime pasinaudoti ir ne naujais įrenginiais. Dėkoju Jums ir „Lithuanian Mercy Lift“ už slaugos siuntas, kurias mes ir naudosime. Dekan Česnio įrengta slaugos literatūros biblioteka ir jis stengiasi įrengti kompiuterinę laboratoriją. Rodos ir čia LML prisidėjo.

— Kokių būdu SAM ministras Antanas Vinkus prisidėjo prie šios Slaugos specialybės įkūrimo universitete? Mano žinia, sutartis su UIC buvo pasirašyta buvusio ministro dr. J. Oleko. Kiti ministrai šią mintį rėmė. Deja, JAV valdžia nematė reikalo remti pini-

gais. Prioritetas atiduotas kitiems reikalams, nors buvo paruoštas projektas, kuris tebėra JAV ambasados rankose.

— Ministras Vinkus pritarė minčiai, kad nuo 1996 metų rugpjūčio pirmos dienos būtų galima pradėti rengti VU slaugos specialybės bakalauro laipsnį.

[Didelę įtaką turėjo profesorė Violet Barkauskas, būdama Lietuvoje šešis mėnesius su Fulbright moksline stipendija. Ji padėjo sudaryti ketverių metų bakalauro studijų programą. Profesorė Barkauskas gimusi Waterbury, Connecticut, senos kartos lietuvių šeimoje. Ji yra profesionali medicinos sesuo: med. sesuo akušerė, profesorė UM, akademinė administratorė, moksline tyrinėtoja. Šiuo metu ji yra prodekanė ir profesorė UM medicinos seserų mokykloje. Ji pagrindinį medicinos mokslą ir bakalauro laipsnį gavo St. Joseph kolegijoje, Maryland. Magistro laipsnį yra gavusi iš visuomenės sveikatingumo (Public Health) Michigan'o ir John Hopkins universiteto, o Ph.D. iš slaugos mokslo (Nursing Sciences) UIC College of Nursing. Yra dirbusi įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepabijojusi žiemos Lietuvoje, kur dirbo 1995 metais sausio 1-os iki liepos 1-os. Ji labai stengėsi pramokti lietuvių kalbą, mokėsi privačiai savo mieste, o būdama Lietuvoje lankė lietuvių kalbos kursus. Šiandieną puikiausiai susikalba lietuviškai.]

— Ar programai reikia pripažinimo iš Ministerijos ir Seimo?

— Ministerijoje jau parengtas slaugos reformos projektas, pagal kurį Lietuvai reikės slaugos specialistų su bakalauro laipsniu ir aukštesniu mokslu. Greitu laiku, kartu su kitais sveikatos apsaugos projektais, turėtų būti patvirtinta Seime.

— Jums yra visai nauja specialybė, todėl aš ypačiai stebiuosi Jūsų susidomėjimu ir energija šį projektą įgyvendinti ir linkiu Jums didžiausios sėkmės, nes jau penkeri metai „sergu šita liga“ Kokie sunkumai Jūsų laukia?

— Pradžiai visada sunki. Lietuvoje iki šiol mes neturėjome slaugos specialistų mokyklos bazės su bakalauro laipsniu, tad reikia sukurti mokyklos bazę, sukurti pedagoginiam darbui reikalingas priemones ir literatūrą, suburti pakankamas kvalifikacijos desytojus, vietinius ir iš Amerikos.

— Ar Jūs numatote konkurenciją su Kauno KMA slaugos fakultetu?

— Jokių būdu. Ši Slaugos specialybė Lietuvoje nauja, tokių specialistų dabar trūksta, artimiausiu metu tokių specialistų nebus per daug. O antra vertus, konkurencija yra sveikas dalykas, privertia gerinti darbo metodus, siekiant tarnauti Lietuvos gyventojams.

— Kaip gydytojai žiūri į šią specialybę?

— Manysčiau, kad dauguma turėtų pritarti jai. Sveikatos apsauga pakankamai aukšto lygio Lietuvoje, bet pastaraisiais metais pajutome, kad geros slaugos sistemos nebuvimas stabdo vystymąsi, dėl to negalima pasiekti ir gerų gydymo rezultatų.

— Kokią išpūdį Jums paliko praleistos trys savaitės UM ir susipažinimas su jų slaugos mokyklos darbu?

— Labai didelį. Čia būdama įsitikinau, kad mūsų Slaugos specialybės įkūrimas VU misija yra svarbi, savalaikė ir tikiuosi, priartins mus prie išsivysčiusių Vakarų šalių standartų.

— Ar Jūs žinote, kad tokia programa toli gražu ne visose Europos šalyse egzistuoja?

— Taip, žinau, todėl dalyvaudami slaugos sistemos reformoje stengiamės mokytis iš pažangiausių šalių patyrimo.

— Miela daktare, linkiu Jums, dar būnant trijų vaikų motina, kurių jauniausia — septynerių metų dvylnukai, nepavargti. Tobulinkite Slaugos specialistų pradėtą darbą.

„Molinas“ vakarelis Algimanto Kežio „Galerijoje“, Stickney, Illinois, šių metų kovo 27 dieną.

„MOLINIS“ VAKARĖLIS

Praėjusios savaitės trečiadienį, kovo 27 dieną, labai lietuviškai punktualiai (vėluodami tik vieną valandą) rinkosi į „Galeriją“ (Stickney, Illinois) pas Algimantą Kežį keramikos gerbėjai. Apie 8 valandą vakaro salė prisipildė pilnai ir šeiminkas pristatė viešią Jolantą Lebednykiene, Panevėžio Dailės galerijos direktorę. Ji jau penkeri metai vadovauja galerijai (Respublikos 3, Panevėžys) ir rengia tarptautinius keramikos simpoziumus Panevėžyje. Per tą laiką septyniuose simpoziumuose pabuvojo 65 keramikai iš penkiolikos pasaulio šalių, o tarp jų devyni iš JAV.

Mūsų tautiečio keramikos profesorius iš Wesleyan universiteto, Bloomington, Illinois, Rimo VisGirdos dėka, viešnia buvo pakviesta į Rochester, New York, kur kovo 20-23 dienomis vyko „NCECA '96 30th Annual Conference“, ir ten skaite pranešimą.

„Moliniame“ vakarėlyje pas Algimantą Kežį, Jolanta jaukioje „Galerijos“ aplinkoje dalyvius išpūdziais iš konferencijos ir papasakojo, kuo reikšmingi Lietuvai dabar vykstantys keramikos simpoziumai Panevėžyje. Įdomu pažymėti, kad amerikiečiai dabar veržiasi į Panevėžio tarptautinį simpoziumą ir susidare net eilę kam važiuoti pirmam, nes dalyvių skaičius ribotas. (Tik dvylika žmonių gali vienu metu dirbti — krosnies plotas yra apie 12 kv m, o vienam dalyviui tenka apie vieną kvadratinį metrą ploto ir 1.8 m aukščio krosnyje deginti savo kūrinius. Tokios sąlygos.) Visada trys vietos yra rezervuotos Panevėžio keramikams.

Antanas Tamošaitis

(Atkelta iš 3 psl.)

autorius R. N. Descharnes ir Folk Art of Europe, autorius Bossert. Nuskaubė mūsų visų sudainuotos „Ilgiausių metų, ilgiausių“ ir „Happy Birthday to you“. Buvo atvežtas didelis, skanus, su devyniomis uždegtomis žvakutėmis, tortas, kurį mes, didžiai pasigardžiuodami, valgėme.

Dailininkas Antanas Tamošaitis nuoširdžiai padėkojo už sveikinimus ir suruoštą pobūvį. Pasirašė į Antano Tamošaitio 90 metų amžiaus pagerbimo šventės dalyvių sąrašą, padėkojo Aldonai Veselkienei, jos sūnui Linui ir mairiai Rasai už šauniai suruoštą dailininko Antano Tamošaitio jubiliejus paminėjimą, skirs-tėmės į namus, o jubiliasas jau nešėsi skaityti gautas knygas.

Antano kūryba džiugins visus Lietuvoje, Vilniuje, senamiestyje, puikiai restauruotame muziejuje. Ten mes sutiksime Tave, Antanai, ir speiguotą žiemą, kai snaiگیų raštais bus išmarginti langai, ir vasarą, kai ažuolai žali oš už langų.

Dar daug, daug kūrybos, laimės ir sulaukti 100 metų linkime Tau, brangus dailininke!

Jolanta Lebednykiene, Panevėžio dailės galerijos direktorė, svečiuose Algimanto Kežio „Galerijoje“.

kurie geranoriškai padeda svečiams, kai iškyla neaiškumai: tai Romas Aleliūnas, Egidijus Radvenskas ir Eugenijus Čibinskas (beje, jis buvo ir NCECA konferencijos dalyvis ir išstatė ten savo darbus, o šiuo metu dirbuojasi pas profesorius Rima VisGirdą ir čia prabus, ko gero, iki simpoziumo).

Be JAV, kviečiami keramikai iš Latvijos, Estijos ir kitų Europos šalių. (Siemet daugiausia ir buvo iš tolimesnių kraštų.) Dalyviai pristato savo reziumė, ir jury atrenka kandidatus. Siemet simpoziumas vyks liepos mėnesį, o rugpjūčio pradžioje atsidarys simpoziumo paroda Panevėžio miesto dailės galerijoje.

Alvydas Pakarklis

Dailininkė Eleonora Martilionienė per jos ir jos vyro dailininko Aleksandro Martilionio apvalgines parodos atidarymą šių metų vasario 16 dieną Čiurlionio galerijoje, Čikagoje.

Jono Tamoliūčio nuotrauka

Dr. Danute Kalibatiene, profesorė dr. Violet Barkauskas ir Prane Šlutiene profesorės Barkauskas raštinėje, University of Michigan, Ann Arbor, Michigan.

University of Michigan nuotrauka